

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

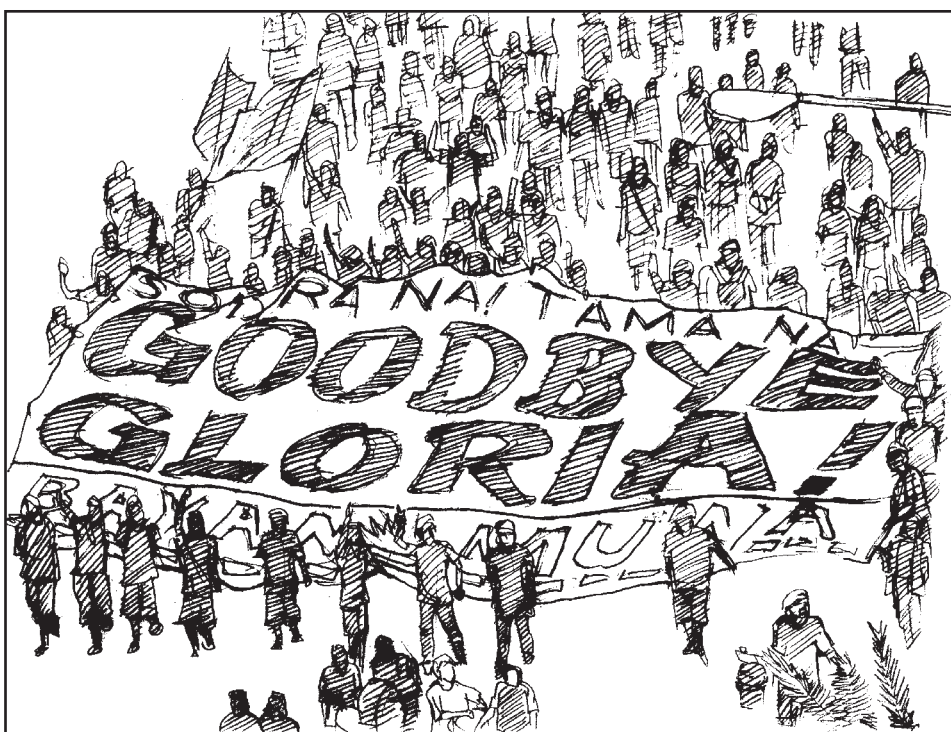
Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVI No. 14
Hulyo 21, 2005
www.philippinerevolution.org

Editorial

Pabaskugon pa ang kahublagan para patalsikon si Arroyo

Labing nagadasig ang pagtibusok sang nagaharing guban Arroyo. Dugang nga nagalala ang pagkahamulag sini sa pumuluyo kag nagalapad ang panawagan para papanaugon ukon pukanon na ang pagginahum Arroyo. Dungan man nga nagapagsik ang pagpasulong sang rebolusyonaryong kahublagan. Pati ang pag-insister sini nga magpadayon sa gahum labi lamang nga nagapalala sa pagkarusdak sang rehimen kag nagapasingki sa krisis sang nagaharing sistema. Nagahatag ini sang dugang nga kahigayunan para sa labing pagpasulong, pagpabaskog kag pagpadalum sang kahublagan para sa pagpatalsik kay Arroyo.

Ang nagligad nga duha ka simana ginakitaan sang pagwasaag sang daan nga masingki nga mga litik kag bangga sa sentro mismo sang pagginahum. Isa ka labing mabas-kog nga lampos sa guban Arroyo ang dululungan nga pagbiya sad-tong Hulyo 8 sang 10 myembro sang kabinete nga nagadumala sa nagkalain-lain nga pangunahong sosyo-ekonomikong sanga sang gubyerno. Amat-amat na sila nga nagabuyag-

yag sang nahibal-an nga madamu nga kriminal, kontra-pumuluyo kag antinasyunal nga sikreto sang rehimen kag nagapamahug nga igabulgar nila ang tanan sa nagakaigo nga panahon.

Madasig nga nagakaguba ang nagaharing koalisyon. Naghalin na sa guban Arroyo ang presidente sang senado kag isa ka bahin sang

Partido Liberal, isa ka malahalon nga haligi sang nagaharing koalisyon. Indi bastante ang minilyon nga pisos nga pondo nga pangsuhol agud ipabilin ang lealtad sang tanan nga kapartidong pulitiko kag kaalyado ni Arroyo. Nag-atras man sang suporta kag nagapanawagan sang pagbiya ni Arroyo ang makagagahum nga bahin sang daku nga

Mga tampok sa isyu nga ini...

Senyales sg nagahana nga katapusan sg rehimen Arroyo

PAHINA 3

Pagkatukod sg MRLO

PAHINA 7

G8: Dugang nga paantos kag insulto

PAHINA 12

burges kumprador.

Lapnagon ang pagkadisgusto sa kubay sang militar kag pulisya, ilabi na sa kubay sang mga ordinar-yong suldado kag bataon nga upisyal. May mga matag-as nga upisyal sang AFP nga nagahulat na lamang sing nagakaigo nga tion agud mag-sipak upod ang dalagku nga pwersa. Hayagan ang pagbatu sang daku nga numero sang mga retiradong upisyal.

Pati ang US napilitan nga mag-distansya sa labing nangin inutil nga papet sini, samtang ginapuga gihapon ang mahimo pugaon halin diri, kag hipos nga nagabalay sang mga solusyon nga ginalauman indi masyado makatay-og sa nagaharing sistema.

Adlaw-adlaw, kon indi man oras-oras, nagalala ang paralisis sang reaksyunaryong gubyrno. Wala na sang ginaobra ang Malakanyang kundi ang pagsagang sa nagabaskog nga pagkangil-ad kag mga pagkamalaut sang pumuluyo kag mga pangontra sini sa pulitika, padayon nga nagalubid sang mga palusot sa mga nagatuluhaw pa nga madamu nga kasal-anan kag baho sang rehimen kag magdabuk sang nanari-saring padihot agud samaron ang mga

nagabatu sa rehimen kag gamuhon ang mga isyu. Ginalunsar sini ang lain-lain nga pakitang-tawo nga gimik agud pilit nga patahumon ang hitsura ni Arroyo nga ginalapak-lapakan na sa kalye.

Sa pagpangita sini sang lain-lain nga pamaagi para malutsan ang mga salabton sini, pungan ang malaparan nga pag-alsa sang pumuluyo, malikawan nga dalayon mahusgahan sang banwa kag magapabilin kutob mahimo ang kaugalingon sa gahum, wala-tuo ang pagtinguha sang nagaharing rehimen nga magproponer sang nanari-saring mga ideya para kuno masolusyunan ang krisis. Ginalihis sini ang atensyon sang banwa sa mga hagna nga Chacha ukon pag-amyenda sang sandigang layi kag hagna nga Truth Commission, samtang ginahangkat naman ang oposisyon nga ipaagi na lamang sa proseso sang *impeachment* ang pagresolbar sang mga halambalanon. Ginalauman sang rehimen nga makontrol pa sini ang amo nga mga pamaagi.

Pero ang sitwasyon madugay na nga nakabuhi sa kontrol sang nagaharing guban Arroyo. Ang laum sini nga lubos mapunggan sini magsungaw ang mabaho nga kamatuoran,

masaranggan pa sini gamuhon ang isip sang pumuluyo kag idiskaril ang mga paghulag batuk diri, kag sa sini mahimo pa sini palawigon ang pagkapyot sa poder. Nagabaskog ang pagsulog sang kahublagang protesta kag mga panawagan para sa pagpatalsik sa rehimen. Halin sadtong Hunyo, naglapad kag nagdamu ang mga porma, kag dugang nagbaskog, nagdaku kag nagsingki ang mga hublag protesta sa Metro Manila kag sa nagkalain-lain nga rehiyon, lakip na sa Cebu—ang ginapabugal nga balwarte ni Arroyo. Ginapakita sang nagapadaku nga mga rali nga ini ang kalapad sang pagkaakig sang pumuluyo sa rehimen.

Indi mapunggan sang ano man nga pamahog, pagpaniplang kag ano man nga paghikay sang rehimen ang pagdagsa sang pumuluyo sa karsadahon kag ang ila nagapadayon nga paglunsar sang nanari-saring porma sang protesta kada adlaw.

Pero kinahanglan ang lubos nga nagahagunos nga kusog kag mabaskog nga lampos sang higitang kahublagan sang pumuluyo agud dalayon nga mapukan ang rehimen nga nagapakatig-a sa pwesto.

Kinahanglan ang labi pa nga pagbuligay kag walay untat nga pagkayod sang mga progresibo kag rebolusyonaryong pwersa katuwang ang malapad nga nagahiliusa nga prenteng anti-Arroyo agud tipunon kag ibuhos sa karsadahon ang nagatipon nga kusog sang pumuluyo. Kinahanglan dugangan pa ang mga pagtinguha para palaparon kag pabaskugon ang nagahiliusa nga prenteng anti-Arroyo kag labi nga padasigon ang kumpas sang mga protesta. Ang wala untat nga pagbaskog sang kahublagang masa anti-Arroyo ang labi pa nga magabuyok sa mas daku nga numero sang pumuluyo nga magpartisipar sa mga protesta, kag maka-engganyo sa iban pang impluwensyal nga sektor kag pwersa nga manindugan kag maghulag para patalsikon ang pagginahum Arroyo.

 <p>Tuig XXXVI No. 14 Hulyo 21, 2005</p> <p>Ang Ang Bayan ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.</p> <p>Mahimo ini i-download halin sa <i>Philippine Revolution Web Central</i> nga makit-an sa:</p> <p>www.philippinerevolution.org</p> <p>Nagabaton ang <i>Ang Bayan</i> sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.</p> <p>Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com</p>	
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas</p>	
<h2>Kaundan</h2>	
<h3>Editoryal</h3>	
Pabaskugon pa ang kahublagan para patalsikon si Arroyo	1
Nagahana nga katapusan sg rehimen Arroyo	3
Mga protesta sa sulod kag guwa sg punsod	5
Mga lahog, ringtone kag blog	6
<h3>Koresponsal</h3>	
Pagkatukod sg MRLO	7
Rebolusyong agraryo sa Quezon	8
Kontraktwalisasyon	10
<h3>Sa luwas sg pungsod</h3>	
G8: Dugang nga paantos kag insulto	12
Apat ka bomba, naglupok sa London	13
<h3>Balita</h3>	
	14

Ang kusog sang kahublagang masa anti-Arroyo ang amo man magatuga sang mas daku nga litik sa nagaharing guban, magahabig ukon maganyutralisa sa mas mada-mu halin sa mga nagapabilin nga tagasuporta ni Arroyo sa kongreso kag iban pang sanga sang gubyr-no kag magapahalag sa kontrol ni Arroyo sa AFP kag PNP. Pati ang epektibidad sang *impeachment* bi-lang patag sang paghimakas anti-Arroyo magahalin sa naabot na nga pwersa kag gahum sang ka-hublagang talsik sa guwa sang kongreso.

Kadungan sa pag-ululupod kag pagkumbinar sa nanarisaring mga taktika kag aktibidad, kinahanglan man hugpungon ang gilayon nga mga solusyon sa mga pinakasandigan nga problema sang pumuluyo, ilabi na sang mga basehang masa, kag sa nagakadapat nga gilayon nga areglo nga igabulos sa garuk, papet kag pasistang pagginahum sang subong nga rehimen.

Bunga sang mapagsik nga pag-upod sang kahublagang anti-Arroyo sang militanteng organisadong masa kag sang pinakamalapad nga kubay sang pumuluyo, ilabi na sa mga basehang sektor sang kati-lingban, mainsister nila ang kakinahanglanon sang signipikante nga mga solusyon sa mga sandigang problema kag sa ila partikular nga mga demanda kag maangot nila ang ila mga paghimakas sa pangkabilugang paghimakas para pataksikon ang rehimeng Arroyo. Sa sini, may kapat-uran nga may kadalum ang malapad nga kahublagang pagpatalsik kay Arroyo kag ang ano man nga alternatibo sa garuk, papet kag pasistang rehimen mas makasabat sa mga pungsodnon kag demokratikong handum sang pinakadamu nga nag-antos kag sang bug-os nga pumuluyo kag indi lamang sang pila nga magabulos sa reaksyunaryong pagginahum.

AB

Senyales sang nagahana nga katapusan sang rehimeng Arroyo

Daw bagyo nga nagdalasa sa Malakanyang ang mga hitabo sadtong Hulyo 8. Sadtong aga, pito ka lebel-kabinete kag tatlo ka pinuno sang mga ahensya ang nagbiya sa ila pwesto kag nanawagan magbiya man si Gloria Arroyo. Ginapamilit sang napulo nga wala na sa moral nga kahimtangan ang pangulo para mamuno sa gubyrno.

Nagpahayag sila sang kahandaan magpaidalum sa ano man nga ligal nga proseso kag ibuyagyag ang tanan nga mga nahibal-an nila nga kalainan sa gubyrno agud maihayag ang kamatuoran kag mapatalsik na si Arroyo. Daku ang kakig sang napulo kay Arroyo ilabi pa sila ang ginbasol sini nga nagpadihut sa palpak nga pagpangayo sini sang patawad sadtong Hunyo. Ginbuyagyag man sang napulo ang pagsugilanon sa kabinete sa opsyon sang paggamit sang kusog batuk sa kahublagan pagpatalsik kay Arroyo.

Nagasulunod nga nawasdak ang mga haligi nga pila ka adlaw lamang ang nakaligad lubos-kalig-on na nanindugan para sa administrasyon. Banda udto-adlaw, isa ka paksyon sang maki-administrasyong Partido Liberal ang nag-atras sang suporta, nanawagan sa pagbiya ni Arroyo kag nagpahayag sang pagsuporta sa kasong *impeachment* batuk sa iya.

Bandang hapon, nagpabutyag man si anay Pres. Corazon Aquino sang iya man panawagan nga mapanaug na si Arroyo.

Wala man magpaulihi ang Makati Business Club, grupo sang mga negosyante nga anay bukal sang suporta para sa rehimen. Nakig-isa man ang pamunuan sang grupo nga ini sa panawagan sang pumuluyo nga papanaugon si Arroyo.

Samtang nagakatabo ang mga ini, nagtipun-tipon naman sa Makati ang nagkalain-lain nga grupong oposisyon kag mga progresibong organisasyon agud ipamilit ang paghalin ni Arroyo sa pwesto.

Daw Byernes Santo sa Malakanyang sadtong adlaw nga ina. Daw nangurumbot ang presidente kag indi magpakita sa mga kamera sang midya. Nagakadasma ang mga tinawo sang Palasyo sa pagpangalap sang suporta para sa pangulo kag pagpagguwa sa midya nga wala nalingkang si Arroyo. Bilog nga hapon nga wala sang ginahimo ang pinakamasupog nga tinawo ni Arroyo sa kabinete kag kongreso kundi maghiwat sang

mga *press conference* agud sagngon ang epekto sang nagahagiyos nga bagyo sa guwa sang Palasyo.

Bag-o magsampot ang gab-i, nag-ulpot sa Malakanyang si anay Pres. Fidel Ramos agud magpahayag naman sang suporta sa administrasyon. Ginladlad niya ang suhestyon nga bag-uhon ang konstitusyon bi-lang solusyon sa subong nga krisis sa pulitika kag hatagan sang areglado nga palusot sa iya mga salabton ang kriminal nga si Arroyo. Bahin

sang “planong Ramos” ang transisyon padulong sa parlamentaryong sistema sang pagginubyrno, pagtagwag sang eleksyon sa sulod sang anum ka bulan kag hipos nga magbiya sa poder si Arroyo.

Pila ka adlaw pa, walay huya nga ginalibod ni Jose de Venecia ang plano nga ini sa tanan nga mga tradisyunal nga partido pulitikal. Lunsay nagaambisyon nga mangin *prime minister* sanday Ramos kag De Venecia gani amo na lamang ang pagduso nila sang sistemang parlamentaryo.

Gindakup ni Arroyo ang suhesyon nga Chacha agud ilihis ang atensyon sang pumuluyo pero indi niya ini mabaton bilang kumpromiso kag plano nga pang-atras. Ginapamilit gihapon niya nga padayon siya nga magapungko sa gahum tubtub sa pagtapos sang iya termino sa 2010. Gilayon nga ginkundernar sang mga progresibong grupo, oposisyon kag simbahang Katoliko ang nasambit nga padihot.

Samtang nagainit ang paindisanay, ginabantayan sang tanan ang mangin tindog sang Catholic Bishops' Conference of the Philippines (CBCP) kaangot sang halambalanon sadtong Hulyo 10. Baliskad sa nauna nga huring-huring, wala nagaisa ang mga obispo sa pagpapanaug kay Arroyo. Sa amo man, wala siya nagapahayag sang pagpugong sa panawagan nga pagbiya.

Oportunista nga ginsakyan sang Malakanyang ang panimbang sang CBCP. Nagpahayag si Arroyo sang pasalamat sa mga obispo. Ginpagguwa niya nga pagdampig sa iya gubyrno ang pagpahayag sang simbahan. Pero pila ka adlaw lamang ang naglipas gin-athag sang mga obispo nga ang ila pahayag indi pag-apin kay Arroyo. Sa kamatuoran, ang nasambit man nga pahayag sang mga obispo ang ginatungtungan ni anay pangulong Aquino sga liwat niya ang panawagan nga magbiya na si Arroyo.

Kapyot-tuko gid

“Ginapapatay ni Joseph Estrada si Gloria Arroyo, pati man si Fidel Ramos kag gusto man sini nga ipiton ang Wala.” Ini ang walay pamisok nga “ginbuyagyag” ni Gov. Luis “Chavit” Singson sadtong Hulyo 14 sa pinakaulihi kag pinakapalpak nga pagtinguha nga iwarik ang atensyon sang pumuluyo sa mga krimen ni Arroyo. Bilang pamatuod, nag-imbento si Chavit sang pekeng *tape* kon sa diin mabatian ang tingog ni Estrada nga nagasugilanon sa isa ka dikilala nga lalaki kaangot sa nasambit mga plano. Sining Hulyo 20 naman, nagpagguwa ang PNP sang isa ka CD nga nagaunod kuno sang pagsugilanon nanday Gregorio “Ka Roger” Rosal kag isa ka upisyal sang PKP bahin sa kuno plano nga paglunsar sang BHB sang isa ka “milagro” kadungan sang daku nga rali nga nakatalana sa SONA ni Arroyo sa Hulyo 25. Kon indi lang sobrang nga nakainsulto sa pamensaron sang mga tawo, sobrang nga nakapakadlaw tani ang mga kutso-kutso nga ini.

Bahin lamang ang mga himu-himo nga estorya nga ini sang kabilugang kampanya propaganda nga nakasentro sa pagpabilin kay Arroyo sa poder. Kadungan sini, ara ang kampanya sa pagpanamad batuk sa iya mga pangontra sa pulitika kag ang iya kampanya pangpatahum.

Pangunahon nga nakasentro sanday Mike Defensor kag Raul Gonzales sa kampanya sa pagpanamad. Halos wala na nagapahuway ang duha nga ini sa pagpang-insulto kag paghaboy sang mga kabutigan nga bisan ang artista nga si Kris Aquino wala makalibre.

Kadungan man, daku kag importante ang papel ni Lupita Kashiwahara, bantog nga direktor sang mga pelikula kag ang iya malahalon nga kumpanya nga nakabase pa sa Hong Kong kag ni Marita Jimenez, anay *campaign manager* ni Arroyo sa kampanya pangpatahum. Wala untat ang pagtinguha sang duha nga ini sa paglaum nga matabunan pa ang makasuluka nga baho sang rehimen kag mapatahum pa ang rehimen sa mata sang pumuluyo. Samtang ginadiriher ni Kashiwahara ang tanan nga mga pangpubliko pagpagguwa (lakip ang pagpamasyar sa higad sang Manila Bay), masaku naman si Jimenez sa pag-organisa sang mga “pagbisita sa Malakanyang” sang tanan nga may utang sa pulitika kag mga pakitang-tawo nga pagtilipon para pagguwaon nga madamu pa ang ngasuporta kay Arroyo kag epektibo pa siya nga nagagubyrno.

AB

Sa masunod pang mga adlaw, sunod-sunod man nga nagpahayag sang pag-atras sang suporta ang mga lokal nga partido ilabi na sa Visayas.

Pinakadaku nga sampal kay Arroyo ang pagbalibad sang mga pulitiko sa Cebu, nga sila “banwa nga maki-Arroyo” kag ang pagbaliskad sang pila ka gobernador, alkalde kag partido pulitikal sa Iloilo, Aklan,

Samar kag Leyte. Ginalauman nga samtang nagalawig, magadamu pang lokal nga upisyal ang magabiya sa rehimen.

Nagpadayon man ang pagbiya sang pila pa ka myembro sang gabinete kag mas manubo nga lebel nga upisyal. Lakip sa mga nagdugang amo sanday Presidential Adviser on

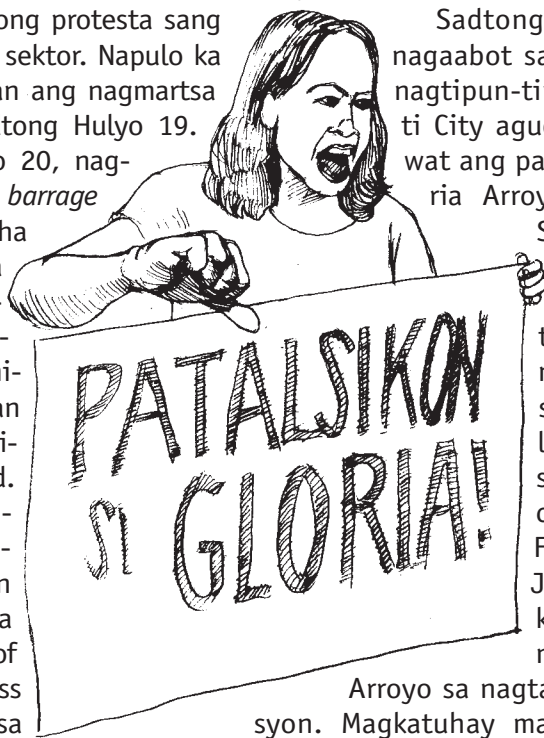
sundan sa “Senyales...”, pahina 5

Mga aksyong protesta sa sulod kag guwa sang pungsod

Nagapadaku kag nagapadamu ang mga rali nga ginahiwat indi lamang sa Metro Manila kundi sa dalagku nga syudad kag sentrong banwa sa bug-os nga kapuluan kag pati sa mga pangunahong syudad sa guwa sang pungsod kon sa diin madamu ang mga Pilipino. Ini sa pihak sang pagpakagamay kag pagpanghikay sang rehimeng Arroyo sa nasambit nga mga rali kag sa mga naga-organisa sini. Ginahimutig sang mga paghulag nga ini ang ginasiling sang rehimen nga kapoy na ang pumuluyo sa pagtambong sa mga rali gani indi tubtub san-o matabo ang panibag-ong pag-al-sa sang banwa. Napamatud-an man nga indi tubtub san-o mainto ang pumuluyo sa ginapalapta sang PNP nga kaladlawan kag malayo sa kamatuoran nga impormasyon nga gamuhon sang Bag-ong Hangaway sang Banwa kon indi man sang teroristang Abu Sayyaf ang mga pagtilipon.

Sining pila ka adlaw, sunod-sunod ang mga aksyong protesta sang nagkalain-lain nga sektor. Napulo ka libo nga kababaihan ang nagmartsa sa Makati City sadtong Hulyo 19. Sini namang Hulyo 20, naglunsar sang *noise barrage* sa sulod sang duha ka oras ang Gloria Step down Movement sa Cubao, Quezon City, sa Maynila, Malabon kag iban pang syudad sa bilog nga pungsod. Ang mga ini paghanda sa koordinadong pungsodnon nga paghulag nga igatupad sa State of the Nation Address (SONA) ni Arroyo sa

Hulyo 25.

Sadtong Hulyo 13, nagaabot sa 80,000 ang nagtipun-tipon sa Makati City agud ipamilit liwat ang pagbiya ni Gloria Arroyo sa poder.

Sa labing una nga kahigayunan, nagtambong kag n a g h a t a g sang pamulong-pulong si Susan Roces, byuda ni Fernando Poe Jr, ang pinakamabaskog nga karibal ni Arroyo sa nagtaliwang eleksyon. Magkatuhay man ang duag

kag grupo, ululupod nga nagpahayag ang mga ralyista sang ila pagkangil-ad kay Arroyo paagi sa mga pamulong-pulong, tula, kanta, saot, paghulag kag pagsinggit.

Sa pagtinguha nga pungan ang pagbuhos sang suporta para sa rali halin sa mga kaingod nga pribinsya, nagbutang ang PNP sang mga tsekpoynt sa pangunahong mga karsada sang Metro Manila. Arbitrario sini nga ginaabangan ang salakyan nga ginadudahan nagadala sang mga ralyista sa Makati City. Maabot sa 67 dyip kag pila ka bus nga may karga nga mga ralyista ang gin-abangan sang mga suldado kag pulis sa walay labot nga mga kabangdanan. May mga pamahug sang pag-aresto ang mga lokal nga guberno sang Maynila sa sin-o man nga magatambong sa rali. Sa adlaw man nga ini, ginaresto sang PNP ang organisador sang Bayan Muna nga si Protacio "Jesi" Carandang sa Sta. Ana, Maynila samtang nagatawag siya mga residente didto nga magsunod na sa rali sa Makati.

Bag-o ini, may mga paghulag ang nagkalain-lain nga sektor. Naglunsar sadtong Hulyo 8 sang malaparan nga *walk-out* sa mga pangpublikong eskwelahan ang mga katapu sang Manila Public School Teachers Association (MPSTA) kag Alliance of Concerned Teachers (ACT). Naghimo naman sang maha-ba nga *human chain* ang mga pa-

"Senyales...", halin pahina 4

Poverty Alleviation nga si Vicky Garchitorena kag ang Special Adviser on Investments nga si Corazon Guidote.

Nagapadayon man ang pagpagguwa sang mga manipesto kag pahayag sang mga estudyante, propesyunal kag iban pang sektor batuk kay Arroyo.

Samtang, ang nagagrabe nga litik sa kubay sang administrasyon nagapadaku man sang paglaum para mag-andar ang proseso sang *impeachment*. Sa pinakaulihi nga tantya sang oposisyon, 75-80 sang mga kongresista ang magasuporta sa *impeachment* kag sa sini indi na mabudlayan abuton ang kinahanglanon nga nu-

mero sang 79 agud awtomatiko nga maipasar sa Senado ang kaso.

Agud makadugang sang pagpanggamu sa prosesong *impeachment* kag makapadiskaril sa mga aksyong masa para sa pagpatalsik sa iya, gindakup ni Arroyo ang suhestyon sang Bishops-Business Conference agud sa pagtukod sang isa ka Truth Commission. Gilayon ini nga ginbalibaran sang mga kaaway sa pulitika kag sang mga progresibo. Pati ang CBCP nagbalibad mag-entra sa proseso.

Sa ano pa man, hayag na katama sa publiko ang daku nga pihak sa nagaharing guban.

matan-on estudyante sa nagkalain-lain nga eskwelahan. Luwas pa diri ang paglunsar sang mga aksyong protesta sang mga mamumugon sa tagsa nila nga pabrika kag sa mga ahensya sang guberno.

Sa Visayas. Ginhimutig sang pumuluyo sang Cebu, Negros kag Panay—mga lugar nga ginpabugal balwarte ni Arroyo—nga sila para sa padayon nga pagserbisyo sang paltik nga presidente.

Kaisa sa mga ralyista sa Makati City, ginsulong sang 2,000 Cebuano ang ginapabugal “Malakanyang sa Sugbo” sa Aduana Port, Cebu City. Mapintas nga gimbungkag sang PNP ang rali. Pila sa mga nagrali ang napilasan, pero wala indi mapalingkang ang kabilugan. Samtang, sa Fuente Osmena, naglunsar sang separado nga rali ang 200 katapu sang Laban ng Masa. Maabot sa 4,500 katawo ang nagtipun-tipon sa Iloilo City, Aklan kag Capiz sadtong Hulyo 13.

Sa Mindanao. Ginatus-gatos ang nagrali kag nagpakamalaut sa pagtilipon sang mga pulitiko nga maki-Arroyo sa isa ka hotel sa Davao City sadtong Hulyo 12. Isa ka libo naman ang nagtipon sa isa ka “rali pangkultura” sadtong Hulyo 13.

Sa Cagayan de Oro, ginatus-gatos nagmartsa sa adlaw man nga ini. Sa Koronadal, South Cotabato, ginsuguran ang pagpangalap sang mga pirma para sa pagbiya ni Arroyo. Maluwas sa South Cotabato, nagtipon sila sang mga lagda sa Sultan Kudarat kag Sarangani.

May mga rali kag iban pang aksyon masa man sa General Santos, Kidapawan, Koronadal, Iligan, Malaybalay kag Marawi.

Sa luwas sang pungsod. Ginlunsar sang mga migranteng Pilipino ang International Day of Action kadungan sang rali sa Makati. May mga paghulag sa Vancouver, Toronto kag Montreal sa Canada, sa New York, Seattle, Los Angeles kag San Francisco sa US, sa Hong Kong, Taiwan kag Macau, sa United Arab Emirates kag Qatar sa Middle East, New Zealand, Switzerland, The Netherlands, Belgium, Luxembourg, Italy kag United Kingdom.

Nadagtaan sang kalakasan ang isa sa ila mga rali sang bakulon sang duha ka upisyal kag duha ka gwardya sang Philippine Consulate sa Jedda, Saudi Arabia ang isa ka organisador sang Migrante International samtang nagapiket sadtong Hulyo 16. Mabaskog ini nga ginkundenar sang mga migrante.

AB

Mga lahog, ringtone kag blog

Kadungan sa pagbaskog sang kahublagan nga magapataksik kay Gloria Arroyo sa poder, nagadamu man ang mga porma kag pamaagi sang mga protesta sang pumuluyo. Halin sa simpleng pagpatukar sang mga “Gloria-Garci” tape kag pagimbento sang sarisaring mga lahog kag *ringtone* tuhtub sa pagbalhag sang kumprehensibong artikulo kag paathag sang mga indibidwal kag grupo, napanawagan sang pumuluyo ang pagpataksik kay Arroyo kadungan sang ila mga hilikuton sa matag-adlaw. Gamit ang mga elektronikong pamaagi pareho sang *cellphone* kag *internet*, madasig nila nga nabuyagyag ang labing ulihi nga balita. Nakabayluhanay man sila sang mga opinyon, mga pahayag kag kumon nga mga sentimyento.

Isa sa pinakapopular kag pinakamalilingaw nga porma sang protesta ang paglapnag sang mga kantyaw kag lahog nga ginapasa-pasa paagi sa *cellphone* kag *internet*. Direkta nga nagatamay ang mga ini indi lang kay Arroyo kundi sa mga institusyon kuno sang demokrasya nga mabaskog nga ginadepensahan sang rehimen.

May katumbas nga lahog ang kada liko sang mga halambalanon sa pulitika. Sang una nga nagguwa ang mga “Gloria-Garci” tape kag nagapamaliabad si Arroyo nga akuon nga siya amo ang kasugilanon ni Garcillano, naglapta ang lahog nga indi siya maghambal kay basi kuno “mabosesan” pa siya (mabal-an tingog niya). Sang kundenahon ni Susan Roces ang palso nga pagpangayo sang patawad ni Arroyo kag ginsambit nga ang “dayaon utod sang makawat,” naglapnag ang lahog nga nagbulag na ang magtiayon nga Gloria kag Mike Arroyo dahil nausisaan nila nga mag-utod gali sila. Kaangot sa pagkadalag sang mga kapamilya ni Arroyo sa iskandalo sa jueteng, makalilingaw nga ginpalapta sang mga manunulat ang presensya kuno sang tatlo ka sapat nga nagaestar subong sa Malakanyang—ang aSAWA, BAYAWak (halo) kag ANAKonda. Samtang nagalawig si Arroyo sa poder, labing

sundan sa “Lahog...”, pahina 7

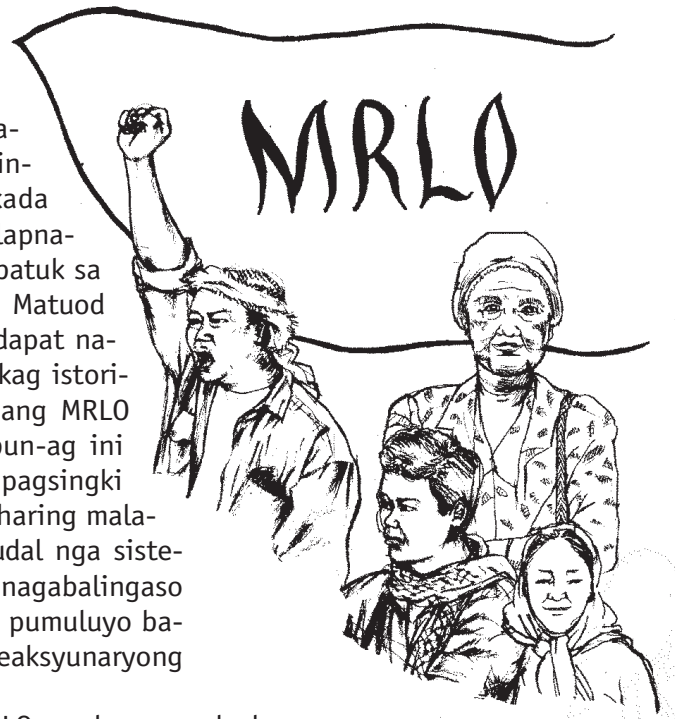
Pagkatukod sang MRLO

Gin-anunsyo sadtong Hunyo 27 sang National Democratic Front-Mindanao ang pagkatukod sang Moro Resistance and Liberation Organization (MRLO). Ang MRLO ang pungsodnon demokrati-kong tago nga organisasyong masa sang pumuluyong Moro kag ika-16 nga alyadong organisasyon sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP). Ang kongreso sang pagkatukod ginhiwat sa Central Mindanao nga gintambungan sang 25 delegado halin sa 13 ka etno-linggwistikong grupo nga naga-bug-os sang pumuluyong Moro—ang Tausug, Maguindanao, Maranao, Yakan, Iranun, Kalagan, Sangil, Samal, Pullun/Jamma Mapun, Kalibugan, Badjao, Molbuganon kag Palawani. Ginpili nga tagapangulo sang MRLO si Kaupod Hassan al-Banna, isa ka Maguindanao.

Ang MRLO naghalin sa Moro

Revolutionary Organization (MRO) nga gin-tukod sadtong dekada 1980 sa tunga sang lapnagon nga kahublagan batuk sa diktaduryang Marcos. Matuod nga madugay na ini dapat natukod, napapanahon kag istoriko ang pagkatukod sang MRLO subong dahil sa ginbun-ag ini sa tunga sang labing pagsingki sang krisis sang nagaharing malakolonyal kag malapyudal nga sistema sa pungsod kag nagabalingaso nga paghimakas sang pumuluyo batuk sa subong nga reaksyunaryong papet nga guberno.

Katuyuan sang MRLO nga hugpu-ngon ang pinakadaku nga numero sang Bangsamoro sa pagpasulong sang paghimakas para sa pag-agum sang ila kinamatarung sa kaugalingon-nga-pagdesisyon kag iban pang demokratikong kinamatarung

kadungan sang paghiliusa kag pagsimpon nila sa rebolusyonaryong paghimakas sang bilog nga pumuluyong Pilipino para sa pag-angkon sang pungsodnon

sundan sa "Moro", pahina 8

"Lahog...", halin sa pahina 6

nangin mapintas kag brutal ang mga pagtamay sa iya.

Kadungan sang mga lahog ang pagdamu sang mga *ringtone* nga nagagamit sa popular nga tingog nanday Arroyo kag Garcillano. Labing una kag pinakasikat na diri ang *ringtone* nga ginatig-uluhan "Buking" nga nagaunod sang "Hello, hello Garci?" kag "So will I still lead by one million?" (Magapanguna giha-pon ako sang isa ka milyon?) sa sonata sang nakaudyak nga tokar. Sa sobra nga patok sang *ringtone* nga ini, pila ka beses nga nagbagsak ang kompyuter nga ginatipunan sang mga tunog dahil sa kadamu sang dululungan nga gusto magkuha sini sa *internet*. Sa "Susan" *ringtone* naman, daw ginasabat ang "I am sorry" ni Arroyo sang "Hindi ko tinatanggap ang iyong sorry!" ni

Susan Roces sa tunog sang isa pa ka malauludyak nga tokar. Pila ka dose-na nga *ringtone* na ang nakahimo halin sa mga patok nga mga pahayag lunsay nanday Arroyo kag Susan Roces.

Dugang sa mga *ringtone* kag lahog, nagadamu man ang web logs ukon "blogs," mga *diary* sa *internet* nga dugay-dugay nagabalhag sang mga sugilanon, balatyagon kag iban pang bagay nga gusto ipaam-bit sag nagamentenar sang mga ini. Lapnagon na ang mga "blog" nga nagaunod sang mga salaysay, sugilanon kag mga panan-awan nga nakasentro sa pinakaulihi nga bahin sa nagakaagnas na nga rehimeng Arroyo. Indi lang kis-a kundi pila ka beses sa isa ka adlaw nadugangan sang mga bag-ong balita ukon sugilanon ang mga *blog*. Kadam-an sa mga pinakamapuslanon nga "blog" amo ang ginamentenar

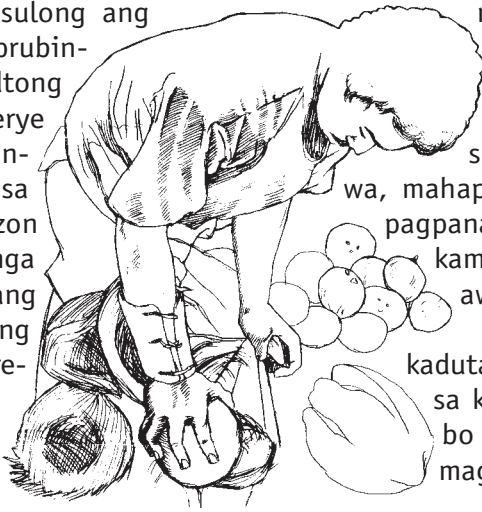
sang mga indibidwal kag grupo sang mga mamahayag nga naga-saysay sang mga estorya sa likod sang mga balita. Madamu sa mga sugilanon nga ini mga detalyado kag sensitibo nga pangsulod nga impormasyon bahin sa mga hitabo sa Malakanyang kag iban pang sentro sang pagginahum kag makagagaghum nga institusyon sa pungsod, nga wala na nagaguwa sa mga tradisyunal nga masmidya.

May mga "blog" man nga ginamentenar sang mga progresibo nga nagahatag kaathagan sa nagkalain-lain nga isyu nasyunal kag mga mga abugado nga nagahatag sang analisis sa mga ligal nga halambalanon. May ara man nga "blog" ang mga mamalaybay, mga ordinaryong estudyante, propesyunal kag pumuluyo sa sulod kag guwa sang pungsod nga nagaserbi nga palautwasan sang ila kaakig sa rehimeng Arroyo. **AB**

Pagsulong sang rebolusyong agraryo sa Quezon

Hulu-halintang nga nagasulong ang rebolusyong agraryo sa prubinsya sang Quezon. Sadtong nagligad nga binulan, isa ka serye sang pakignegosasyon ang ginlunsar sang mga manugkopra sa pila ka baryo sa South Quezon agud ipresentar sa isa ka daku nga agalon nga mayduta (PML) ang pila ka demanda sa idalum sang minimum nga programa sang rebolusyong agraryo.

Nag-umpisa ang interbaryo nga kampanya sang mga ma-

ngunguma sadtong 2004. Sa ululupod nga paghulag sang mga organisasyong masa nga ginapamunuan sang mga sanga sang Partido sa nagailingod nga mga baryo kag sa bulig sang Bag-ong Hangaway sang Banwa, mahapos nga nahimo ang pangkatilingban nga pagpanayasat kag nabalay sang plano para sa kampanya. Natumod ang PML nga target sang away para sa pagbag-o sang partihan.

Madasig nga nahakab sang PML ang mga kadutaan dulot sang sistemang prenda. Bangud sa kabudlay sang pangabuhi, ang mga manubo kag nahanungang mangunguma napilitan magprenda sa iya sang ila mga lupa nga gin-

“Moro”, halin sa pahina 7

nga kahilwayan kag demokrasya. Angot diri, paga-organisahan sini ang nagkalain-lain nga sektor sang pumuluyong Moro, sakdagon ang mga paghimakas para sa paglubad sang mga partikular kag sandigan nga problema nila kag magbulig sa pagtukod sang mga prenteng gerilya sa mga lugar nga wala ginahulagan sang iban nga rebolusyonaryong organisasyong Moro. Magarekrut ini sang mga Moro para mag-entra sa Bag-ong Hangaway sang Banwa.

Gintamyaw sang NDFP-Mindanao ang pagkatukod sang MRLO. Suno sa NDFP, pabaskugon pa sini ang armadong paghimakas para sa kaugalingon-nga-pagdesisyon kag para sa pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya, kag pagahugton ang pagkakig-angot, pagpakig-isa kag pagbuligay sa Moro Islamic Liberation Front kag Moro National Liberation Front kag iban pang progresibong organisasyon sang Bangsamoro.

Sa komunike sini, ginkundenar sang MRLO ang padayon nga inhus-tisya nga ginabatas sang pumuluyong Moro. “Padayon nga ginaluiban kag ginaabusuhan sang mga kolonyalista kag sang lokal nga nagaharing sahi ang Bangsamoro.” Ginsi-

ling man sini nga ang pila sa nagharing Bangsamoro nagluib sa ila samtang gina-amligan ang interes sang ila sahi kag pamilya.

Nagbalik-lantaw ang MRLO sa kaysaysayan kag ginkundenar sini ang mga mapaniplang kag mapanghimulos nga kasugtanan sa nagligad, pareho sang Kiram-Bates Treaty sadtong panahon sang okupasyon sang imperyalismong US nga nagpormalisa sa pagpanakup sang US sa pumuluyong Moro, kag sang GRP-MNLF Tripoli Agreement nga ginpataw sang diktaduryang Marcos sa pumuluyong Moro kag naghatag sang paltik nga awtonomiya sa Bangsamoro.

Ginpalab-as man sang mga delegado ang indi maisip na nga mga malaut nga kapintas nga ginpaagum sa Bangsamoro, pareho sang masaker sa Bud Dajo sa Jolo sa panahon sang kolonyalismong Amerikano, sang Jabidah kag Buldon masaker sa panahon ni Marcos, kag sang pagpanunog kag pagpanghalit sang rehimeng US-Estrada sa ila mga komunidad kag moske.

Siling sang MRLO, padayon ang diskriminasyon kag kapintas batuk sa Bangsamoro. “Ginapakita sang subong nga todo-todo nga gera nga ginalunsar sang rehimeng US-Arroyo

ang mabaskog nga kapintas sang nagaharing sahi kag imperyalismong US sa pumuluyong Moro. Wala ginatahud ang kultura kag tradisyon sang mga Pilipinong Muslim, nga ginaakusahan nga mga terorista kag ginabiktima sang terorismo sang estado. Ginagamit sang imperyalistang US ang gera batuk sa terorismo agud pabakuron ang presensya sini sa Mindanao, partikular sa mga erya sang Moro, kag labi pa nga mahugot ang kontrol sini sa Pilipinas kag iban pang pungsod sa Southeast Asia.”

Nanawagan ang MRLO sa Bangsamoro nga maghimakas agud amligan ang ila kinamatarung batuk sa diskriminasyon, sobinismo, kalakasan kag pagpamigos. Siling sini, pagagamiton sini ang mga pamaagi nga ligal kag ekstraligal, hayag kag tago kag maghimo sang mga inisyatibang diplomatiko agud maagum ang mga katuyuan sang MRLO. Pero ginaathag sang MRLO nga solo sa paagi sang rebolusyonaryong paghimakas lamang maprotektahan sang Bangsamoro ang ila lupa nga tinubuan, maangkon ang respeto sang ibang pumuluyo kag madinalag-on nga matukod ang pangpulitikang gahum. **AB**

iridar pa nila sa ila mga katigulangnan. Maabot sa sangkatlo sang bilog nga niyugan nga ginapanag-iyahan sang PML ang nagkadto sa iya paagi sa paghunos sang duta sang mga mangunguma nga indi makabayad sang ila mga utang.

Bag-o ilunsar ang paghimakas sang mga manugkopra, nagaluntad sa mga niyugan sang PML ang mapanghimulos nga partihan nga 60-40 pabor sa agalon nga mayduta. Ang tanan nga gasto sa pagkopra sabat sang agsador kag sang iya kabakas ukon kabulig sa pagtrabaho sa niyugan kada magkopra. Masaming gastos sa pagkopra ang pagkawit (pagsungkit sang niyog), pagbunot sang niyog, pagtabas kag pagkarga. Sa nasambit nga partihan, ginabahiwas anay ang 60% nga parte sang PML sa kabilugang kita sa pagkopra, kag pagkatapos tulungaon liwat sang agsador kag iya kabakas ang nabilin nga 40% matapos ibuhin diri ang tanan nga gastos.

Wala kabudlay nga nagakita ang PML sang minimum nga P5,382 sa kada ektaryang niyugan kada magkopra. Maabot sa P807,300 ang ginakita niya halin sa kabilugang 150 ektaryang niyugan. Samtang, P1,188 lamang kada ektarya ang nabilin nga parte para sa mga aktwal nga nagatrabaho matapos kaltason ang tanan nga gastos. Sa pareho nga partihan nila, P594 ang makadto sa kada isa. Sa sobra kagamay sang ila parte, kulang katama ini para mabayaran ang natipon nila nga utang sa konsumo kag sabton ang mga gastos sang pamilya.

Kontrolado man sang PML ang presyo sang kopra bangud ginapanag-iyahan niya ang pinakadaku nga lokal nga mga balaligyaan sang kopra sa lugar. Labing madugangan ang nahukhok niya nga kita halin sa mga mangunguma dahil nagtalana siya sing tuman kanubo nga presyo sa kopra, nga sobra kanubo kon ikumparar sa presyo sang balaligya-

an sa Lucena City. Paagi sini, naku-pitan pa niya ang dapat nga makadto nga kita sang mga mangunguma.

Maabot man sa 15-25% ang ginabuhin niya sa timbang sang kopra bilang "resikada", bangud indi pa kuno ini lubos nadaha kag may tubig pa nga nagapabug-at sini. Awtomatikong ginabahiwas bisan wala siya sang instrumento para sukaton ang lebel sang pagkamala sang kopra. Duha ka kilo tubtub apat ka kilo naman ang arbitraryong ginakaltas sang PML para sa tara ukon porsyento nga ginabuhin sa timbang sang kopra depende kon plastik ukon debanda (kustal) ang gamit nga sako.

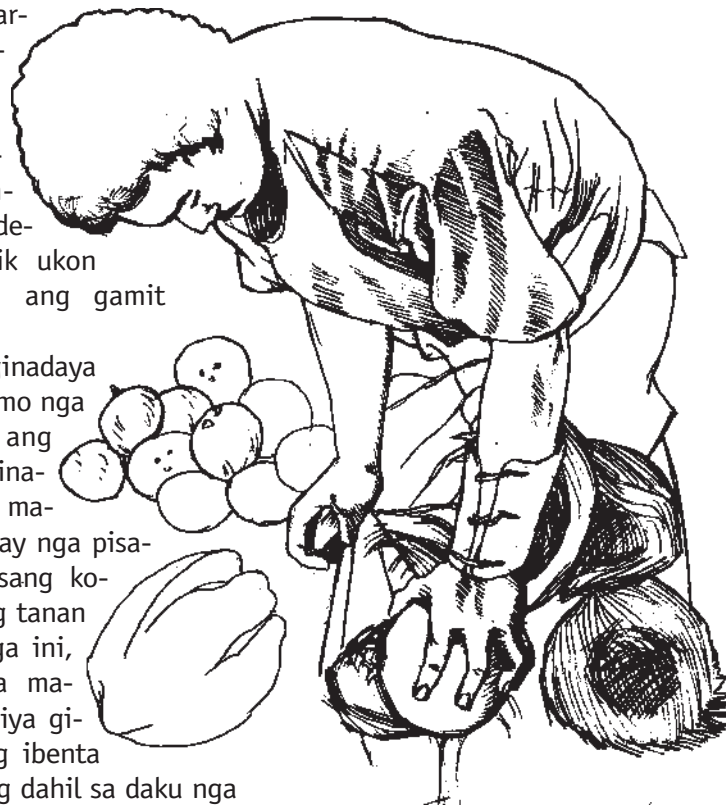
Luwas diri, ginadaya man niya ang mismo nga timbangan kag ang pagkwenta kag ginatago niya sa mga manugkopra ang tunay nga pisada ukon bug-at sang kopra. Sa pihak sang tanan nga pagdinaya nga ini, napilitan ag mga manugkopra nga sa iya gihapon dalhon kag ibenta ang ila produktong dahil sa daku nga kautangan nila sa iya.

Mabinantayon man ang PML nga ini sa ano man nga mga peligro sa iya interes. Nabuyagyag pa sang husto ang iya mapaniplang nga kinaiya sadtong kis-a nabatian niya ang ginahimo nga paghulag sang pumuluyo batuk sa iya. Temporaryo niya nga ginbag-o ang partihan sa pila ka agsador pakadto sa 50-50, buhin na ang gastos sa pagkarga. Indi pa nakuntento, pinilit pa niya nga palaparon ang iya pyudal nga impluwensya kag ipreserba ang ila lealtad sa iya sa paagi sang pagprisintar niya bilang maninoy sa mga kasal kag bunyag.

Pero wala mag-obra ang tanan

nga mga pagdinaya sang PML sa atubang sang kolektibo nga paghulag kag hugot nga paghiliusa sang pumuluyo. Sadtong Hulyo 7, nag-angkon sang panugod nga kadalag-an sa ila away ang mga manugkopra.

Halin sa indi patas nga partihan nga 60-40 pabor sa PML, napataas nila ang partihan pakadto sa 50-50 sa panugod. Naisister man nila sa PML nga sabton ang bayad sa pagkuhit kag katunga sang gasto sa pag-

karga halin sa anay pagsulundan nga sabat sang manugkopra ang bilog nga gastos sa produksyon. Napataas man nila ang suhol sa pagkuhit halin sa P120 pakadto sa P150.

Nainsister nila nga indi na buhinan sang PML ang resikada sang kopra. Kon sadto duha ka kilo ang awtomatikong ginabahiwas kon plastik nga sako ang gamit, pagatimbanon anay ang sako kag antes ini igabahiwas sa aktwal nga timbang sang kopra. Maghatag man sang maathag nga kwentada sa pisada. Igapaskil ang presyo sang kopra. Kag hatagan kasiguruhan ang pusisyon sa lupa sang mga mangunguma. **AB**

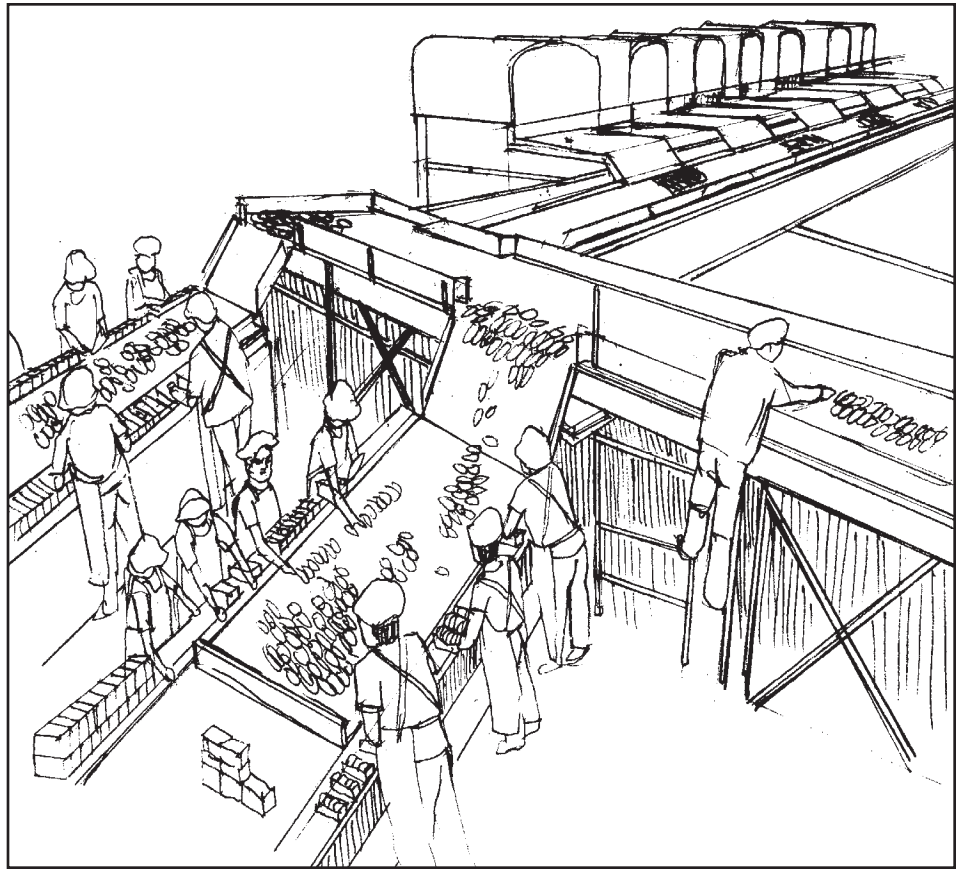
Kontraktwalisasyon sa mga engklabong industriyal

Ginatahi-tahi sang kahabaan sang General Luis St. (halin sa banwa sang Novaliches tubtub sa Malinta North Expressway Exit) ang tatlo ka magkatambi nga dalagku nga syudad sa National Capital Region--ang Quezon City, Caloocan kag Valenzuela.

Sa gulpe na paglantaw, daw patay kag rusdak na ang lugar sa palibot kag sa kahabaan sang Gen. Luis—biktima sang walay untat nga pagsalakay sang neoliberal nga polisiya sang globalisasyon nga nangin bunga sang pagsara sang dalagku nga pabrika kag pagsaylo sa ibang rehiyon, kon indi man ibang pungsod. Sa kaingod sini makit-an ang mga dalagku nga bodega, mga abandunadong bilding kag sarisaring magagmay nga tindahan. Lipod sa ihibalo sang mga nagaagi, ginatago sang mga bilding nga ini ang malaut nga kahimtangan sang gatos-libo nga mamumugon nga wala pili nga ginahimuslan kag ginapigos.

Makit-an sa palibot kag mga eskinita sang Gen. Luis ang anum ka dalagku nga barangay. Ginantan-tya nga nagaabot sa 150,000 ang mga mamumugon nga nagatrabaho sa mga pabrika nga ginapalibutan sang ila mga komunidad. Halos tanan sa ila mabilang nga mga mamumugon sa mala-manupaktura ukon manubo nga lebel sang industriya. Indi magkubos sa 200 ang mga pabrika diri nga naga-empleyo sang tig-pila ka gatos nga mamumugon nga may manubo nga lebel sang kahanasan.

Isa sa pinakadaku nga pabrika diri ang ulubrahan sang Rebisco (Republic Biscuit Corporation) nga nagahimo san mga biskwit kag iban pang pagkaon. Kon iupod ang

mga utod sini nga pabrika nga Nutrisnack, Stateline, JBC Foods (tagahimo sang Happy Peanuts) kag Pinnacle, maabot sa 4,000 ka mamumugon ang ginaempleyo sini. Isa pa ang pabrika sang Zest-O nga nagahimo sang Zest-O Juice kag RC Cola. Luwas sa mga pabrika nga nagamanupaktura sang pagkaon kag ilimnon, may ara man diri nga nagahimo sang mga mwebles nga kahoy kag metal, plastik, mga kagamitan pangbalay, mga kagamitan sa konstruksyon, eskwelahan, panahi, salakyan kag kon anano pa.

Kadam-an sang mga pabrika sa enklabo nga ini ginapanag-iyahan sang mga negosyante nga katapu sang Filipino-Chinese Chamber of Commerce Inc. Pinakadaku diri ang tag-iya sang Rebisco nga si Jacin-

to Ng, suod nga abyan ni Joseph Estrada kag tag-iya man sang iban pang pabrika sang pagkaon kag ilimnon, isa ka bangko, malahalon nga subdibisyon kag iban pang kadutaan sa sulod kag guwa sang pungsod. Diri man ang mga pabrika ni Alfredo Yao, isa pa ka dakung negosyante.

Nagaabot sa 60% sang mga mamumugon diri kontraktwal kag kaswal bisan lima ukon anum ka tuig na sila nga nagatrabaho sa parehong pabrika. Wala sing paglaum ang nasambit mga mamumugon nga mangin regular kag mag-angkon sang seguridad sa trabaho ano kahaba ang ila kontrata.

Lapnagon sa lugar nga ini ang paggmit sang mga ahensya sa empleyo (*employment agency*) bilang indi direktang pamaagi sang kon-

traktwalisasyon sa pagtrabaho. Ginatungdan sang mga ahensya nga ini ang dapat nga himuon sang mga departamento sang pagtrabaho (*human resource department*) sang mga pabrika sa lugar. Paagi sa mga ahensya nga ini, malikawan sang mga kapitalista ang layi nga nagadumili sa pagkuha sang kontraktwal nga mamumugon kag nagagobligar nga himuon nga regular ang mamumugon matapos ang anum ka bulan nga empleyo. Sa baylo nga himuon nga regular ang mga mamumugon, ginahimo nga kondisyon ang pagmyembro nila sa mga *employment agency* agud magapadayon sa pagtrabaho.

Ang mga ahensya nga ini ang solo direkta nga nakig-angot sa mga kapitalista bahin sa pag-empleyo sa mga mamumugon. Masami, ang mga ahensya nga ini kaso-syo kon indi man ginatukod sang mga kapitalista mismo, pero nagementenar sang separadong identidad kag rehistro. Pakuno-kuno nga ang mga ahensya ang direktang nagapahalin sa mga mamumugon, nagapataw sang mga kondisyon kag nagapasweldo sa ila. Ginapagguwa nila nga ang mga mamumugon empleyado sang mga ahensya kag sa sini libre sa ano man nga obligasyon ang mga kapitalista.

Sa kontrata pa lang sa ahensya, may kondisyon sa hugot nga pagbawal sa pag-entra sa ano man nga asosasyon nga wala pahanugot ang kumpanya. Ano man nga paglapas sa kondisyon nga ini magaresulta sang gilayon nga pagpahalin sa trabaho. Indi katingalahan nga, kon sa diin may unyon, kadam-an sang mga ini unyon nga ginatukod sang kumpanya mismo. Ginapaandaman man sang mga ahensya ang mga mamumugon para indi magpanugid sa nasudlan nila nga mga kondisyon. Gani may mga kahigayunan nga mismo ang ngalan sang ginatrabahuan nga pabrika kag ang mga kondisyon sang

mga pagtrabaho nahadlok sam-biton sang mga mamumugon.

Sa kontrata sang mga mamumugon sa ahensya, may porsyento nga pagakaltason ang ahensya sa sweldo sang mga mamumugon. Magpasweldo man sang minimum ang mga kapitalista, ginabawi man nila ang halos katunga sini paagi sa mga sarisaring kaltas. Sa sini, nagaabot lamang sang P115 kada adlaw ang pinakamataas nga nabaton sang mga mamumugon diri. Tuman kanubo sini, kon ikumparar sa barat na gani nga P275 nga nakatalana nga minimum kag labi na kon ikumparar sa P725 nga kinahanglanon kada adlaw sang isa ka anum katawong pamilya. May ginkaltas pa ang mga ahensya halin sa sweldo sang mga mamumugon para kuno sa ila mga benepisyos. Pero luwas sa magamay nga numero sang mga mamumugon nga may SSS, mayorya sa ila wala sang ano man nga nabaton nga benepisyos kag seguro.

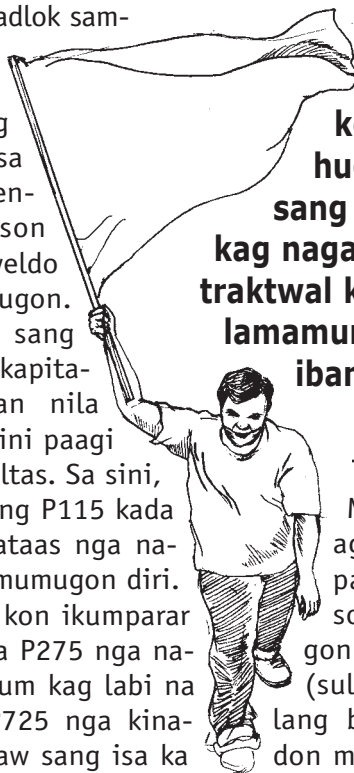
Ginapatuman sa engklabo nga ini ang polisiya nga "*no work, no pay*." Wala ginapahanugutan pareho sang *sick leave*, *maternity leave* kag *vacation leave*. Wala bayad nga day-off, pareho sang ginapahanugutan sa mga kabulig sa balay kag iban pa nga mamumugon sa serbisyo.

Indi bag-o sa Pilipinas ang paggamit sang mga *employment agency* (ginatawag man nga *placement* kag *recruitment agency*) para makatrabaho. Madugay na nga ginahimo sang kapitalista ang mga ahensya sa empleyo sang mga mamumugon sa serbisyo pareho sang mga gwardya, istibador, panday, sakada, kabulig sa balay, tindera kag kapareho sini, agud baraton sila sa sweldo, pulu-panahon lang sila gina-empleyo kag madali idis-patsar sa ano man nga dahilan.

**Malahalon
kon amo ang mag-
hugpong sa pagbatu
sang mga mamumugon
kag nagapadamu nga kon-
traktwal kag iban pa na ma-
lamamumugon, upod ang
iban pa nga demokra-
tikong sahi...**

Madugay man nga ginagamit ini sa pagrekrut para sa luwas sang pungsod sang mga mamumugon kag mga *domestic helper* (suluguon sa balay) nga indi lang barato kundi masinulundon man kag mahipos.

Sa pag-abot sang dekada 1990, nangin lapnagon na sa bilog nga kalibutanon nga sistemang kapitalista kag bisan sa sulod sang pungsod ang amo nga polisiya sa pag-empleyo sang mga mamumugon sa mga pabrika kag empleyado sa mga upisina.

Diri sa pungsod, labi nga mas daku na kag nagapadaku ang numero sang mga kontraktwal samtang labi nga nagapagamay ang numero sang mga regular. Madamu ang ginkakas nga pareho sini nga mamumugon sa kategorya sang malamamumugon. Labi nga ginpadaku sini ang disempleyo kag parsyal nga disempleyo kag labi nagapat-ingkad sa malapyudal nga kinaiya sang ekonomya.

Malahalon kon amo ang maghugpong sa pagbatu sang mga mamumugon kag nagapadamu nga kontraktwal kag iban pa na malamamumugon, upod ang iban pa nga demokratikong sahi, para mapukan kag mabayluhan ang nagaluntad nga labing mapanghimulos kag mapiguson nga malakolonyal kag malapyudal nga sistema sa pungsod.

AB

G8: Dugang nga paantos kag insulto

Mabaskog nga ginpakamalaut sang mga progresibo kag demokratikong pumuluyo sa bilog nga kalibutan ang pinakaulihi nga pagpaniplang sang Group of 8 (G8) nga nakasentro sa pagamay kuno sa palas-anon nga utang sang pinakaimol nga bung-sod sa kalibutan. Ginhiwat ang pinakaulihi nga pulong sang G8 sa Gleaneagles, Scotland sining Hulyo 8-9. Ang G8 amo ang grupo sang walo ka labing manggaranon nga imperyalistang pungsod sa bilog nga kalibutan—ang US, Great Britain, France, Germany, Italy, Japan, Canada kag Russia.

Isa sa mga mapaniplang nga promisa sang G8 ang “pagpatawad” sang \$40 bilyones nga kabilugang utang pangluwas sang 18 pungsod nga lubong katama sa utang. Tuman kagamay sang kantidad nga ini kon ikumparar sa \$2.3 trilyones nga kabilugang utang pangluwas sang mga imol nga pungsod sa Asia, Africa kag Latin America. Kon usisason, pila ka beses na nga nabaayaran sining mga pungsod ang ila mga utang nga ginapatong sang mga myembro sang G8. Bangud mismo sa kadalukon sang mga pungsod nga yara sa G8, nagdaku sang pila ka pilo ang \$25 bilyones nga utang sang 60 pinaka-imol nga pungsod sadtong 1970 kag nag-abot ini sa \$523 bilyones pag-abot sang 2002. Halin 1970-2002, nakabayad na sila sang \$550 bilyones nga prinsipal kag interes, ugaling may \$523 bilyones pa sia nga balayran.

Bangud diri, maabot sa 20-25% sang kita sa eksport sang imol nga pungsod ang nagakadto sa bayad-utang. Samtang, wala gid nagatiganan sang masobra 4% sang ila kita sa eksport ang ano man nga pungsod sa Europe para sa bayad-utang dahil malain kuno ini para sa ila ekonomya. Pero wala diri nagauntat ang

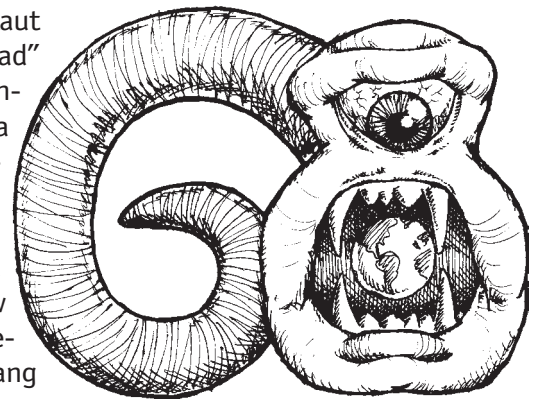
pagpaniplang sang G8. Mas malaut pa sa nakainsulto nga “pagpatawad” sang utang ang mga kaapid ga kondisyon nga ginapataw sang G8 sa mga pungsod nga “pagapatawaron”. Lakip sa mga kondisyon nga ini ang uno mga tikang batuk sa korapsyon kag mga reporma nga dinisenyo lamang para maipataw kag mapatuman ang mga neoliberal nga polisiya pakadto sa dugang nga liberalisasyon sang pamuhunan kag negosyo, pribatisasyon kag deregulasyon. Ang mismo mga kondisyon nga in ang ugat sang pagkaatrasado, pag-antos kag pagkalubong sa utang sang mga pungsod nga gusto kuno haw-ason sang G8 sa kaimulon.

Matingkad nga halimbawa diri ang mga pungsod sa sub-Saharan Africa nga nadulaan sang maabot sa \$272 bilyones nga kita dahil sa 20anyos nga pagpanghalit ang liberalisasyon sa negosyo nga nagsamad sa lokal nga ekonomya.

Mapaigu-igo na tani ang \$272 bilyones para dulaon ang kabilugang \$204 bilyones nga utang sang rehiyon kag may nabilin pa nga kantidad para mag-eskwela kag mabakuhan ang kada bata diri.

Kaangot sini, nananawagan si Jose Ma. Sison, tagapangulosang International League of Peoples' Struggle nga dapat maghulag ang pumuluyo sa bilog nga kalibutan agud insister ang direkang pagkanselar sang kabilugang utang sang tanan nga imol nga pungsod bangud pila ka pilo nga nabayaran ang mga ini.

Dapat man niya nga pamatukan ang mga sala nga ideya nga ginalibod sang mga sosyal-demokrata, burges liberal, Trotskyista kag mga manug-into kag repormistang NGO nga ang imperyalismo “mabuot, pwede ireporma kag mabaton gid.” Ini ang sabat niya sa panawagan sang mga repormista sa G8 para “hi-

muon nga tapos na ang kaimulon” kag buhinan ang mga utang sang mga pungsod sa Africa, nga daw may tagipusuon kag handa magbuig ang mga imperyalista.

Siling ni Prof. Sison, malubad lamang ang problema kon igasulong sang mga ginapigos nga pumuluyo kag sang mga atrasadong pungsod ang ila pangpulitikang kahilwayan kag pang-ekonomyang soberansya batuk sa mga imposisyon sang mga imperyalista kag mga lokal nila nga papet. Dapat nila nga batuan ang mga dikta kag pagpang-ipit sang mga imperyalistang tanggahum na gusto magpataw sang mga pagsulundan pangkati-lingban kag pang-ekonomya paagi sa mga imperyalistang ahensya pareho sang IMF, World Bank kag World Trade Organization. Dapat nila sikwayon kag kanselahon ang tanan nga makangingil-ad kag mapanghimulos nga utang pangluwas.

Dugang niya: “Ginsugyot ang mga ginahimuslan nga pumuluyo kag pungsod nga maglunsar sang armadong rebolusyon bangud sa ginlumos sila sang mga imperyalismo sa kaimulon bunga sang paghugakom sini sang superganansya kag pagpauluntad sini sang pangkalibutanong usura. Sa tunga sang nagagrabe nga kundisyon sang pagpanghimulos kag pagpamigos, nagahimakas ang proletaryado kag mga pumuluyo sang kalibutan para ibagsak ang sistema

Teroristang pagpamomba, nag-uyog sa London

Masobra 50 ang kumpirmadong patay kag 700 ang pilason matapos palukpon sang teroristang grupo nga Al-Qaeda ang tatlo ka underground nga tren kag isa ka *bus* sa London, United Kingdom sining Hulyo 7.

Eksakto nga 8:50 sang aga sa London (4:50 sang hapon sa Pilipinas) sang halos dulungan nga palukpon sang apat ka *suicide bomber* ang tatlong tren sa magkalain-lain nga istasyon. May 42 nga napatay diri. Alas 9:47 naman sa aga sa London sang palukpon ang isa ka bus sa iban pang lugar sa London. May 14 pa nga napatay diri.

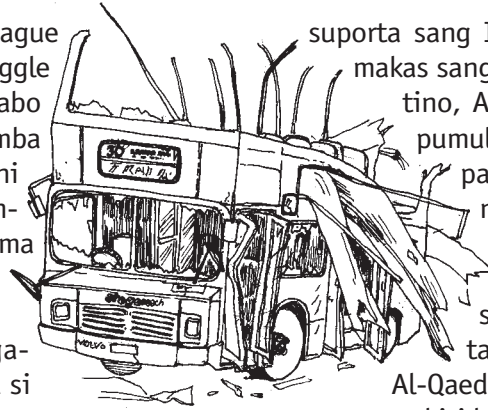
Matapos ang pagpamomba, isa ka organisasyon nga nagpakilala nga Group of Al-Qaeda of Jihad Organization in Europe ang nag-ako nga naghimo sang pagpalupok. Suno sa mga imbestigador, natumod na nila ang apat ka tawo nga naghimo sang pagpamomba. Ang tatlo British nga tubo nga Pakistan kag ang isa British nga tubo nga Jamaica.

Mabaskog nga ginkundenar sang

International League of Peoples' Struggle (ILPS) ang natabo nga pagpangbomba kag nagpaabot ini sang pagpakig-ulong sa mga biktima kag sa ila mga himata.

Suno sa tagapangulo sini nga si Jose Ma. Sison, ang amo nga mapintas nga pagpang-atake sa ordinaryong pumuluyo nagagamit lamang nga tapalan sang mga imperyalista agud hatagan rason kag iduso ang ila mga gerang agresyon kag paburunon ang kinaiya nga terorista sang imperyalismo. Pagamiton man ini sang mga imperyalista agud tapnaon ang mga kinamatarung sang pumuluyo sa sulod kag guwa sang ila mga pungsod sa ngalan sang kontra-terorismo kag sablagan ang pagtukod sang nagahiliugyong prente nga anti-imperyalista sang tanan nga pumuluyo sa kalibutan.

Sugod sang umpisa, lubos ang

suporta sang ILPS sa mga paghimakas sang pumuluyong Palestino, Arabo kag iban pang pumuluyo sa Middle East para sa pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya. Pero wala sini ginakunsinti kag ginasupportahan ang teroristang

Al-Qaeda bisan pa malayo nga mas makitid ang sakup sini kumparar lapnagon nga terorismo sang imperyalistang US kag UK.

Sa separadong pahayag ni Gregorio "Ka Roger" Rosal, tagapamaba sang Partido Komunista sang Pilipinas, ginsiling sini nga "bisan sanoman indi pwede hatagan-rason ang pagtarget sa mga inosenteng sibilyan, bisan pa ini bilang balos sa malaparan nga pagpamigos sang mga imperyalistang US kag British batuk sa pumuluyong Palestino, Iraqi kag Afghani kag madamu pang iban nga pumuluyo sa kalibutan. Ang malaparan nga pagpatay sa mga sibilyan baliskad sa mga rebolusyonaryong prinsipyo." **AB**

sang imperyalismo."

Gindumog sang protesta

Antes pa man magpulong ang G8, wala-tuo nga mga protesta batuk sa G8 kag sa imperyalismo ang ginlunsar sa nagkalain-lain nga bahin sang kalibutan. Sa idalum sang Global Campaign Against Poverty, ginhiwat ang "March of Whites" sadtong Hulyo 2 kon sa diin nagsuksok sang puti ang mga ralyista sa nagkalain-lain nga parte sang kalibutan kag nanawgan nga tapuson ang kaimulon kag untaton ang mga imperyalistang gerang agresyon nga ginalunsar sa ngalan sang anti-terorismo.

Gindumog man sang mga pro-

testa ang mga base militar kag embahada sang mga pungsod nga kabahin sang G8. Sa South Korea kag Japan, nagadabdab ang pagkundernar sa presensya militar sang US sa Asia kag ginapamilit ang gilayon nga paghalin sang mga tropa sini. Sa England, ginhiwatan sang protesta ang mga *submarine base* sang US kag UK. Ginkundernar sang mga nagaprotesta ang militarisasyon, gerang agresyon kag globalisasyon. Sa US, ginapamilit sang mga nagaprotesta sa base militar nga paulion na ang mga tropang Amerikano sa Iraq kag Afghanistan.

Nangin magahod kag madinuaogon man ang kampanya sang nagkalain-lain nga internasyunal nga orga-

nisasyon kag mga artista. Kaangot sini, isa ka konsyerto nga ginatiguluhan Live8 ang ginhiwat sa siyam ka syudad sa siyam ka pungsod nga gintambungan sang 150 banda kag artista para pataason ang lebel sang kamuklatan sang publiko nahanungod sa pag-antos sang Africa. Sa mismo nga Gleaneagles, Scotland, ang pila ka koilometro nga matag-as nga dekuryenteng kudal kag ang linibo nga pulis nga proteksyon sa pulong sang G8 ang wala makasablag sa pagdagsa sang mga demonstrador. Sa sulod sang duha ka adlaw nakiglagsanay kag nakiglampusanay ang mga ralyista sa mga pulis nga nagpilit bungkagon ang mga aksyong protesta. **AB**

Wala sang pulos ang pagpakignegosasyon sa rehimeng Arroyo—NDFP

GINBUYAGYAG lunsay sang *peace panel* sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) kag Partido Komunista sang Pilipinas nga wala na pulos ang pagpakignegosasyon sini sa rehimeng Arroyo.

Sa isa ka pahayag, ginsiling ni Gregorio “Ka Roger” Rosal, tagapamaba sang PKP, nga bale-wala ang pagpakigsugilanon sa isa ka rehimen nga malapit na naman mapukan. Ginpagguwa sag NDFP ang tindog sini matapos ang maki-isa nga bahin nga pag-amyenda sang rehimen sang gintingub nga pahayag nga magaanunsyo tani sang liwat nga pagbukas sang pormal nga negosasyon subong nga bulan. Lakip sa mga ginpakuha sa mga paghambal sang rehimen nahanungod sa pagbilang sa PKP, BHB kag kay Jose Maria Sison sa listahan sang mga “terorista” kag mga tuyo nga pagpatay sa mga konsultant sang NDFP.

Ang mga tikang nga ini nagasunod sa masupog nga pagsuporta ni Arroyo sa “gera kontra sa terorismo” sang US. Sa sulod sang apat ka tuig nga pagluntad sang rehimeng Arroyo, sunod-sunod nga mga abang ang ginbutang sini sa pagpadayon sang sugilanon pangkalinungan.

Ginbastos man sini ang tanan nga pirmado nga kasugtanan.

Suno sa NDFP kag PKP, mas may paglaum nga magmadinalag-on ang sugilanon pangkalinungan kon mapatalsik na ang rehimeng Arroyo kag nabayluhan ini sang isa a guberno nga mas seryoso kag sinsero sa pagpasulong sang mga kinahanglanon nga reporma nga sosyo-ekonomiko, pangpulitika kag konstitusyunal.

Alkalde, utok sa pagpatay sa konsehal sa Davao del Norte

GINHIMUTIG sang Armando Dumandan Command sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Front 33 sang Southern Mindanao Region ang akusasyon nga ang BHB ang nagpatay kay Virgilio Lacia, isa ka konsehal sang New Corella, Davao del Norte. Siling sang BHB, ang utok sa pagpatay kay Lacia, isa ka progresibo kag makabanwang konsehal, wala sang iban kundi ang isa ka pasistang alkalde sang New Corella nga si Jose Federiso. Si Lacia ginpatay sadtong Hunyo 16 sang apat ka lalaki nga nakamotorsiklo samtang nagapauli sa iya balay.

Suno kay Marcella Valiente, tagapamaba sang BHB-ADC, bal-an sang mga taga-New Corella ang makabanwang panindugan ni Lacia sa mga lokal kag pungsodnon nga isyu. Kabaliskaran sini, si Federiso nga kilala sa iya mabangis, pasista kag kontra-rebolusyonaryong panindugan kag may malaba nga rekord sang pagpanumba sa mga ginasisaghum niyang sablag sa iya paghinari. Luwas kay Lacia, nga kaaway niya sa pulitika kag nakakuha sang ikaduha sa pinakamataas nga boto sa pagkonsehal sadtong Mayo 2004, lakip sa mga biktima ni Federiso ang mga aktibistang mamumugon kag mangunguma. Gawi ni Federiso nga ipasibangud ang mga pagpatay sa rebolusyonaryong kahublagan.

Lakip sa mga pinamatay niya si Remigio Rebaja, isa ka lider-mangunguma nga ginpatay sadtong Abril 10. Bag-o ini, ginpatay man niya sadtong Hunyo 21, 2003 si Mateo Sarte, isa ka lider-mangunguma kag konsehal sang Barangay San Roque. Si Federiso man ang nagpatay kay Baltazar Medino, isa man ka residente sang San Roque.

Katapu sang Bayan Muna sa Pangasinan, ginpatay

GINPATAY sadtong Hulyo 6 si Adolfo Aquino, 56, *vice mayor* sang Mapandan, Pangasinan kag katapu sang Bayan Muna (BM). Si Aquino ang ika-56 sa mga myembro kag tagasuporta sang BM nga napatay humalin sadtong Abril 2001. Ikanapulo man siya nga myembro sang BM nga ginpatay sining tuig.

Ginluthang si Aquino sang isa ka di-kilala nga lalaki matapos niya pamunuan ang pulong sang Sangguniang Bayan. Nag-angkon siya sang pito nga igo sang bala. Ginluthang man sang kriminal ang drayber ni Aquino nga si Victor Villanueva, nga napatay samtang ginao-perahan sa ospital.

Simbahan, nagakabalaka sa militarisasyon sa EV

NAGPABUTYAG sang pagkabalaka ang isa ka internasyunal nga konseho sang mga simbahang Protestante bahin sa lapnagon nga paglapas sang militar sa tawhanon nga kinatarung sa Eastern Visayas.

Nagkadto sa Samar sining Hulyo 15 ang isa ka anum-katawong tim sang World Council of Churches (WCC) matapos imbitahan sang National Council of Churches in the Philippines. Ginsugilanon sang WCC ang mga pamilya sang mga biktima sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung kag sa organisasyon nga nagatib-ong sang tawhanon nga kinamatarung. (Ginpatay sang militar ang isa ka lider sang simbahan, si Rev. Edison Lapuz sang UCCP sadtong Mayo 12 sa San Isidro, Leyte.) Nakabase sa Geneva, Switzerland ang WCC.